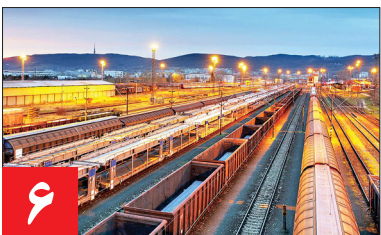

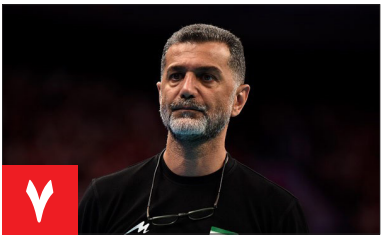
آینده وب در دستان هوش مصنوعی

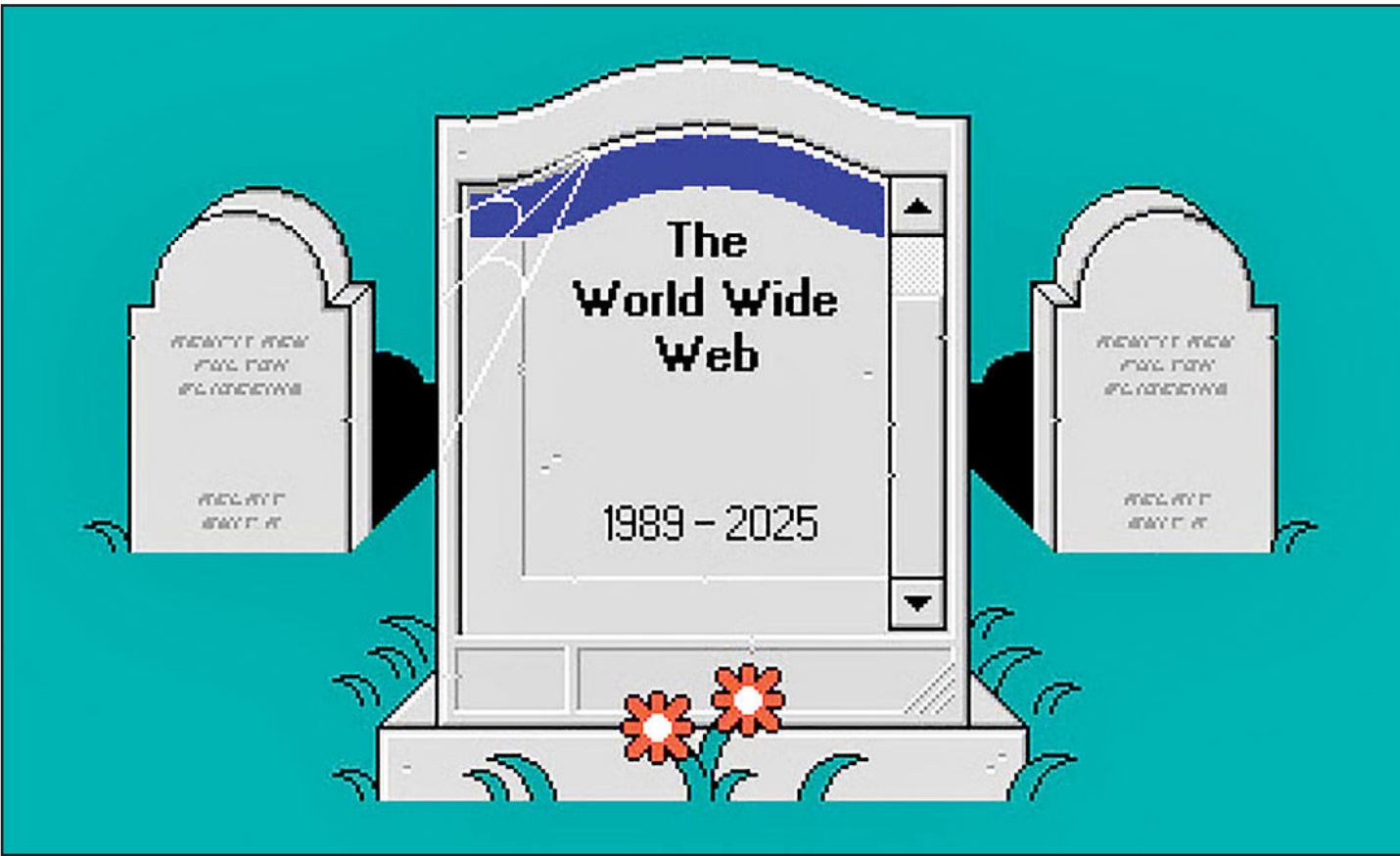
کالابرگ برای طبقه متوسط

ملاحظات بهره‌وری ریلی

۱۰ سال بادانیا فاصله داریم

تلاش شاخص برای تثبیت در کانال جدید

این شاخص که در روز هجدهم تیرماه تا سطح ۲ میلیون و ۶۳۷ هزار واحدی عقب‌نشینی کرده بود، اکنون با افزایش ...

صفحه ۲

کانون جهانی شهرهای آلوده

تنها شهرهای ایران نیستند که با مشکل گردوغبار مواجهند. پایتخت‌ها و شهرهای زیادی در جهان به واسطه خشکسالی ...

صفحه ۴

جدایی قیمت نفت از عوامل بنیادین

این گزارش نشان داده که بازار نفت امروز بیش از هر زمان دیگری به رفتار معامله‌گران مالی و الگوریتم‌های ...

صفحه ۵

آینده وب در دستان هوش مصنوعی

کریم حسن پور - اوایل سال گذشته متیو پرینس، مدیر عامل شرکت کلادفیلر، تماس‌های نگران‌کننده‌ای از مدیران عامل رسانه‌های بزرگ دریافت کرد.

مدیرانی که به او هشدار دادند کسب‌وکارشان با تهدیدی جدید و جدی روبه‌رو شده است. پرینس تعریف می‌کند: «پرسیدم چه شده، کار کره شمالی است؟» و آنها در پاسخ گفتند: «نه، مشکل از هوش مصنوعی است».

این مدیران زودتر از دیگران نشانه‌های روندی را دیده بودند که حالا به‌روشنی آشکار شده است: هوش مصنوعی در حال تغییر مسیر کاربران در فضای وب است. پیش‌تر کاربران برای یافتن پاسخ‌هایشان سراغ موتورهای جستجوی سنتی می‌رفتند و با انبوهی از لینک‌ها روبه‌رو می‌شدند، حالا اما سوالات خود را مستقیماً از چت‌بات‌ها می‌پرسند و به جای لینک، پاسخ آماده دریافت می‌کنند. نتیجه این تغییر، افت نگران‌کننده ترافیک سایت‌هایی است که سال‌ها به تولید محتوا مشغول بوده‌اند؛ از رسانه‌های خبری و انجمن‌های آنلاین گرفته تا وبسایت‌های مرجع مانند ویکی‌پدیا.

هوش مصنوعی آنها مسیر جستجوی کاربران را تغییر نداده، بلکه در حال برهم زدن معادله اقتصادی اینترنت است. سال‌هاست که ترافیک انسانی وب از طریق تبلیغات آنلاین به درآمد تبدیل می‌شود، اما حالا این جریان رو به افول است. در این شرایط تولیدکنندگان محتوا با اضطراب به‌دنبال راه‌هایی هستند تا شرکت‌های هوش مصنوعی را وادار کنند تا برای اطلاعاتی که مصرف می‌کنند، هزینه بپردازند. اگر این تلاش‌ها به جایی نرسد، شاید آنچه به نام «وب آزاد» می‌شناسیم، در آینده چهره‌ای کاملاً متفاوت به خود بگیرد.

از زمان رونمایی چت‌جی‌بی‌تی در اواخر سال ۲۰۲۲ کاربران به شکلی بی‌سابقه شیوه جستجویی آنلاین خود را تغییر داده‌اند. شرکت اوپن‌ای‌ای می‌گوید امروز حدود ۸۰۰ میلیون نفر از این چت‌بات استفاده می‌کنند؛ ابزاری که حالا در صدر فهرست اپلیکیشن‌های پرمخاطب فروشگاه آیفون قرار دارد.

اپسل نیز تأیید کرده است که برای نخستین‌بار در ماه آوریل جست‌وجوهای سسنتی در مرورگر سافاری کاهش یافته است، زیرا کاربران ترجیح می‌دهند پرسش‌های خود را مستقیماً از هوش مصنوعی بپرسند. بزودی هم انتظار می‌رود اوپن‌ای‌ای مرورگر اختصاصی خود را عرضه کند. این رشد آتشد چشمگیر بوده که حتی هالیوود را به فکر ساخت فیلمی بر اساس آن انداخته است.

مقابله گوگل با روش‌های نوین

در حالی که اوپن‌ای‌ای و دیگر بازیگران نوظهور با سرعت در حال پیشروی هستند، گوگل نیز تلاش می‌کند تا از قافله عقب نماند. این شرکت که نزدیک به ۹۰ درصد بازار جست‌وجوی سنتی آمریکا را در اختیار دارد، حالا هوش مصنوعی را به موتور جست‌وجوی خود اضافه کرده است. سال گذشته گوگل قابلیت مرورهای کلی (AI-generated overviews) را معرفی کرد؛ خلاصه‌هایی که توسط هوش مصنوعی تولید می‌شوند و پیش از نتایج معمول نمایش داده می‌شوند. این قابلیت حالا به بخشی ثابت از جست‌وجوهای گوگل تبدیل شده است.

در ادامه گوگل در ماه مه از حالت هوش مصنوعی (AI mode) رونمایی کرد؛ نسخه‌ای که شبیه چت‌بات از موتور جست‌وجوی این شرکت است. به گفته گوگل، در این حالت کاربران می‌توانند «گوگل

هوش مصنوعی، اقامه دعوی کرده‌اند. نیویورک‌تایمز نیز قرارداد همکاری با آمازون بسته و همزمان علیه اوپن‌ای‌ای شکایت کرده است. در این باره پرونده‌ها و توافق‌های مشابه بسیاری در جریان است. شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی ترجیح می‌دهند برای حفظ دسترسی مداوم به اطلاعات هزینه پرداخت کنند تا صرفاً برای داده‌های آموزشی. با این حال قراردادهای منعقد شده تاکنون چندان چشمگیر نبوده‌اند. برای مثال طبق گزارش‌ها ردیت، یک انجمن آنلاین، محتوای تولید شده توسط کاربران خود را با قراردادی سالانه حدود ۶۰ میلیون دلار به گوگل واگذار کرده است. با این وجود ارزش بازار این شرکت پس از اعلام کاهش رشد کاربران در فوریه بیش از نیمی از ارزش خود را از دست داد که این وضعیت به نوسانات ترافیک جست‌وجو نسبت داده شده است.

مشکل اساسی‌تر این است که بخش عمده‌ای از صدها میلیون دامنه اینترنتی آن قدر کوچک و پراکنده‌اند که نه قادر به جلب‌توجه و مذاکره با غول‌های فناوری هستند و نه توان پیگیری حقوقی علیه آنها را دارند. هرچند محتوای جمعی این سایت‌ها برای شرکت‌های هوش مصنوعی حیاتی به شمار می‌آید، اما از دیدگاه فردی هر یک از آنها قابل جایگزینی و چشم‌پوشی است. حتی در صورت تمایل به ایجاد اختلاف و چانه‌زنی جمعی، قوانین ضد انحصار مانع چنین اقدامی می‌شود. این سایت‌ها می‌توانند دسترسی روایت‌های جمع‌آوری داده (crawler) هوش مصنوعی را محدود یا مسدود کنند، اما این کار به معنای از دست دادن کامل دیده شدن در نتایج موتورهای جست‌وجو خواهد بود.

در این بین ممکن است شرکت‌های ارائه‌دهنده نرم‌افزار نتوانند کمک کنند. از این پس از همه مشتریان جدید کلادفیلر پرسیده می‌شود که آیا می‌خواهند اجازه دهند روایت‌های شرکت‌های هوش مصنوعی سایت آنها را واریس (crawl) کنند و این دسترسی برای چه منظوری باشد. گستردگی کلادفیلر این فرصت را به آن می‌دهد که بیش از سایرین بتوانند بستری برای پاسخ جمعی سایت‌های محتوا ایجاد کنند تا شرکت‌های هوش مصنوعی را وادار به پرداخت هزینه کنند.

این شرکت در حال آزمایش سامانه‌ای با مدل «مدل پرداخت مبتنی بر پیمایش داده» است که به سایت‌ها اجازه می‌دهد از روایت‌ها هزینه ورودی دریافت کنند. متیو پرینس می‌گوید: «ما باید قوانین بازی را تعیین کنیم.» او ترجیح می‌دهد دنیایی شکل بگیرد که در آن انسان‌ها محتوا را رایگان دریافت کنند و روایت‌ها هزینه سنگینی بابت آن بپردازند.

شرکت Tollbit راهکاری جایگزین ارائه کرده و خود را «دیوار پرداخت ویژه روایت‌ها» می‌نامد. این پلتفرم به سایت‌های محتوا امکان می‌دهد نرخ‌های متفاوتی برای دسترسی روایت‌های جمع‌آوری داده هوش مصنوعی تعیین کنند؛ مثلاً یک مجله می‌تواند بابت اخبار جدید هزینه‌ای بالاتر از محتوای قدیمی دریافت کند. در سه ماهه اول امسال Tollbit بیش از ۱۵ میلیون تراکنش خود برای نزدیک به ۲ هزار تولیدکننده محتوا از جمله آسوشیتدپرس و نیوزویک پردازش کرده است.

توشیت پاتنبراهی، مدیرعامل Tollbit، می‌گوید در حالی که موتورهای جست‌وجوی سنتی محتوای تکراری و کلیشه‌ای را تشویق می‌کنند، مدل پرداخت به ازای دسترسی، انگیزه تولید محتوای اصیل و منحصر به فرد را افزایش می‌دهد. یکی از بالاترین تعرفه‌های پرداخت به ازای هر بار دسترسی توسط یک روزنامه محلی تعیین شده است.

استارت‌آپ ProRata مدلی تازه پیشنهاد داده است. این شرکت را بیل گراس، مخترع تبلیغات «پرداخت به ازای کلیک»، در دهه ۹۰ تأسیس کرده است. او می‌گوید درآمد تبلیغاتی که کنار پاسخ‌های هوش مصنوعی نمایش داده می‌شود باید میان سایت‌های تقسیم شود که محتوای آنها در تولید پاسخ نقش داشته است. سهم هر سایت هم بر اساس میزان استفاده از محتوایش تعیین می‌شود.

ProRata این مدل را با موتور پاسخ خود Gist.ai اجرا کرده است. این سامانه درآمد تبلیغات را با بیش از ۵۰۰ سایت شریک از جمله فاینانشال‌تایمز و اتلانتیک تقسیم می‌کند. البته این مدل هنوز یک نمونه آزمایشی است و تهدیدی جدی برای گوگل به شمار نمی‌آید. گراس می‌گوید هدفش این است که یک مدل کسب‌وکار عادلانه ارائه دهد که شرکت‌های دیگر از آن الگوبرداری کنند.

تولیدکنندگان محتوا در حال بازیگری در مدل‌های درآمدی خود هستند. پرشانت چندراسکار، مدیرعامل استاکورفلو، می‌گوید: «آینده اینترنت فقط به جذب ترافیک وابسته نیست.» او محصول اشتراکی جدیدی با محوریت شرکت‌ها به نام Stack Internal برای ناشران خبری نیز خود را برای شرایطی آماده می‌کند که آن را «گوگل صفر» می‌نامند؛ یعنی دورانی که کاربران دیگر از طریق گوگل به سراغ آنها نمی‌آیند. آنها تلاش می‌کنند،

برجام در میانه دهه ۹۰ توانست امکان تعامل بین‌المللی را برای اقتصاد ایران در مدت محدودی فراهم کند. با اجرای این توافق و لغو رسمی تحریم‌های شورای امنیت، گشایش‌هایی در صادرات نفت، تبادل‌ات پانکی، روابط بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری‌های خارجی رخ داد.

مذاکره برای حفظ جریان بازدید

بسیاری از تولیدکنندگان بزرگ محتوا برای حفظ جریان بازدید و درآمد وارد مذاکرات پیچیده‌ای با شرکت‌های هوش مصنوعی شده‌اند که هم‌زمان با تهدیدهای حقوقی همراه است؛ روندی که رابرت تامسون، مدیرعامل نیوس کورپ، آن را «دلجویی و شکایت» توصیف کرده است. شرکت او که مالک رسانه‌هایی مانند وال‌استریت ژورنال و نیویورک‌پست است، قراردادی با اوپن‌ای‌ای امضا کرده است و دو زیرمجموعه‌اش علیه Perplexity، یکی دیگر از پلتفرم‌های پاسخ‌دهی

روزنامه در اقتصاد

سده‌شنبه ۳۱ تیر ۱۴۰۴ شماره ۷۳۳ www.marzeghtesad.ir

اقتصاد کلان

▼ **اعلام زمان اعمال تعرفه‌های آمریکا**
دونالد ترامپ هشدار داده که از اول اوت (۱۰ مرداد)، واردات کالا از اتحادیه اروپا و مکزیک مشمول تعرفه‌ای ۳۰ درصدی خواهد شد. این تهدید، در نخستین روز هفته، بازار سهام اروپا را تحت فشار قرار داد و بیشترین ضربه را به سهام خودروسازان بزرگ وارد کرد. شاخص صنایع خودروسازی اروپا با افت ۱۵ درصدی بیش از سایر بخش‌ها کاهش یافت. برندهای شناخته‌شده‌ای مانند پورشه، مرسدس بنز، بی‌ام‌و و فولکس‌واگن هر یک بین ۲ تا ۲.۴ درصد کاهش قیمت را تجربه کردند. به گزارش روتترز، در شرایطی که خودروسازان اروپایی طی سال‌های اخیر برای حفظ سهم خود در بازار آمریکا تحت فشار بوده‌اند، تهدید تعرفه‌ای ترامپ بدون ارائه هیچ‌گونه استثنایی برای صنعت خودرو مطرح شده است. خودروها و قطعات آنها همچنان مشمول تعرفه ۲۷.۵ درصدی وارداتی به ایالات متحده هستند و با تهدید جدید، این فشار می‌تواند تشدید شود.

در بازارهای سهام، این هشدار به سرعت بازتاب یافت و شاخص پان‌اروپایی STOXX ۶۰۰ نیز با افت ۰.۵ درصدی به ۵۴۴.۴ واحد رسید. تنها شاخص بورس لندن توانست در این میان ۰.۲ درصد رشد، مسیر متفاوتی را طی کند.

در پاسخ به تهدید ترامپ، مقامات اروپایی ترجیح داده‌اند فعلا از تنش مستقیم‌تر پرهیز کرده و اجرای اقدامات تلافی‌جویانه را تا اوایل ماه اوت به تعویق بیندازند. با این حال، اتحادیه اروپا از همین‌کمن فهرستی از تعرفه‌های تلافی‌جویانه به ارزش ۲۱ میلیارد یورو علیه کالاهای آمریکایی آماده کرده‌است که در صورت شکست مذاکرات، فعال خواهد شد.
ماروش شفچوویچ، کمیسر تجارت اتحادیه اروپا نیز تأکید کرده اتحادیه همزمان با پیگیری گفت‌وگو، خود برای اقدامات جایگزین آماده کرده‌است. تحلیلگران نیز معتقدند این رویکرد اروپا، تلافی برای حفظ مسیر مذاکره در عین حفظ قدرت چانه‌زنی است.
تحلیلگران بازار نگران‌اند که صنعت خودرو اروپا همان مسیری را طی کند که صنعت فلزات در مواجهه با تعرفه‌های قبلی طی کرد، به ویژه آنکه وابستگی زنجیره تامین خودروسازان به صادرات به آمریکا و واردات مواد اولیه کلیدی می‌تواند هر گونه سیاست تجاری ناگهانی را به تهدیدی جدی تبدیل کند.
با توجه به نقش پررنگ شرکت‌های آلمانی در صادرات خودرو به ایالات متحده، تصمیم نهایی کاخ سفید می‌تواند ثبات‌سنجینی برای صنعت خودروی اروپا داشته باشد؛ صنعتی که در یکسال گذشته با چالش‌هایی مانند انتقال به تولید برقی، محدودیت‌های زیست‌محیطی، رقابت فزاینده چینی‌ها و افزایش هزینه مواد اولیه مواجه بوده است.

.....

▼ثبت تراز مثبت ۳میلیارد دلاری کشاورزی

وزیر جهادکشاورزی از مثبت شدن تراز بخش کشاورزی به میزان ۳ میلیارد دلار در سال گذشته خبر داد. غلامرضا نوری افزود: خودکفایی کامل و صد در صدی در تامین گوشت قرمز از جمله برنامه‌های آتی این وزارتخانه است و در این زمینه مرکز اصلاح نژاد دام نقش ویژه دارد.

به گزارش تسنیم، غلامرضا نوری، وزیر جهادکشاورزی با بیان اینکه رخدادهای اخیر بار دیگر اهمیت امنیت غذایی را بیش از پیش آشکار ساخت، تأکید کرد: باید با سرعت بیشتری برای تکمیل و استحکام امنیت غذایی با تکیه بر خودکفایی برنامه‌ریزی و اقدام کنیم. وی تصریح کرد: خودکفایی کامل و صد در صدی در تامین گوشت قرمز از جمله برنامه‌های آتی این وزارتخانه است. نوری با بیان اینکه برهم زدن امنیت غذایی یکی از ابزارهای جنگی دشمنان است تأکید کرد: با وجود کمبود منابع آب و فرسایش خاک، می‌توانیم با تکیه بر دانش علمی و تحقیقات پژوهشگران و دانشمندان، نیاز کشور را در داخل تولید کرده و از واردات بی‌نیاز شویم.

وزیر جهادکشاورزی با اشاره به افزایش ۳۱ درصدی صادرات و کاهش ۵ درصدی واردات کشاورزی در سال گذشته، از مثبت شدن تراز منفی بخش کشاورزی به میزان ۳ میلیارد دلار خبر داد و با اشاره به پر بودن ذخایر راهبردی کشور تصریح کرد: حتی با وجود تقاضای بیشتر از نیاز در برخی استان‌ها به دلیل جابه‌جایی جمعیت، بیش از یک‌سوم کالاهای ارسال شده مصرف نشده است.

.....

▼ **تطابق اطلاعات هویتی در گمرکات**
به دنبال اجرای اصلاحات در سامانه تجارت فرامرز، تمام گمرکات بندری مشمول تطابق اطلاعات هویتی صاحب کالا در قبض انبار و اظهارنامه شدند. به گزارش خبرگزاری تسنیم، به تازگی اصلاحاتی در سامانه تجارت فرامرز گمرک ایران در دستور کار قرار گرفته است که بر این اساس بایستی اطلاعات هویتی صاحب کالا در قبض انبار و اظهارنامه تطابق داشته باشد. گام اول این اقدام در گمرک شهید رجایی بندرعباس انجام شد و حالا طبق اطلاعیه جدید از امروز شنبه باید این تطابق در گمرکات مرتبط با مرزهای دریایی کشور پیاده شود. بر این اساس از این پس در بندر امیرآباد، بندر لنگه، فریدون کتل، بندر آستان‌آزلی، نوشهر، رجایی باباستی تطابق کد ملی صاحب کالا در قبض انبار و اظهارنامه پیاده شود. از روز شنبه هجدهم تیر ماه در کلیه اظهارنامه‌های این بندار باباستی شماره قبض انبار معتبر سازمان بندر و دریا نوردی در خانه قبض انبار وارد شود.

اقتصاد ۱۴۰۵ در سه سناریو

🗣 **مریم لطفی** – چشم‌انداز اقتصاد سال ۱۴۰۵ در سه سناریوی لغو تحریم‌ها، ادامه وضع موجود و تشدید تحریم‌ها ترسیم شد. مطابق گزارش بازوی پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری، در بهترین سناریوی ممکن، نرخ رشد اقتصادی از ۸درصد فراتر خواهد رفت و نرخ تورم به زیر ۳۰درصد کاهش می‌یابد. میزان دستمزدها نیز بر آورد شده است.

موسسه راهبردهای بازنشستگی صبا وابسته به صندوق بازنشستگی کشوری، در گزارشی با تعریف سه سناریو به بررسی سال آینده اقتصاد ایران پرداخته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد، نوسانات اقتصاد ایران بیشتر از سیاست‌گذاری‌های اقتصادی از شرایط سیاسی و تحریم‌ها تاثیر می‌گیرد. گزارش بازوی پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری پیش‌بینی می‌کند در صورت لغو تحریم‌ها، تورم به کمتر از ۳۰ درصد کاهش یابد و رشد اقتصادی به بیش از ۸ درصد خواهد رسید. در سناریوی بدبینانه که مربوط به تشدید احتمالی تحریم‌ها در سال ۱۴۰۵ است، نرخ تورم ۳۹ درصد و رشد اقتصادی ۲.۲ درصد پیش‌بینی شده است. سناریوی سوم این پژوهش مربوط به تداوم وضعیت فعلی است.

براساس این گزارش با ادامه روند فعلی تحریم‌ها در سال آینده، نرخ تورم حدود ۳۰ درصد باقی می‌ماند و اقتصاد کشور رشدی حدود ۲.۷ درصد ثبت خواهد کرد. سایر متغیرهای اقتصادی مانند میانگین دستمزد نیز در هر سه سناریو پیش‌بینی شده است. براین‌اساس در صورت لغو تحریم‌ها میانگین نرخ دستمزد در سال آینده به ۲۹ میلیون تومان می‌رسد؛ ولی در صورت تشدید تحریم‌ها و یا ادامه روند فعلی تحریم‌ها انتظار می‌رود متوسط دستمزدها به ترتیب ۲۳ میلیون ۸۰۰ هزار تومان و ۲۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان باشد. به‌طورکلی یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد لغو تحریم‌ها می‌تواند شرایط بهبود متغیرهای اقتصادی را فراهم کند؛ ولی اصلی ساختاری و جذب سرمایه پایدار شرط ثابت بهبود اقتصاد در بلندمدت است. اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر در شرایط حساسی قرار داشته است. بااین‌حال جنگ ۱۲ روزه و سایه نااطمینانی در شرایط اقتصادی، به حساسیت شرایط اقتصادی افزوده است. در چنین شرایطی داشتن تصویری هرچند غبارآلود از آینده اقتصاد بسیار ضروری است. سیاست‌گذاران در وضعیت نااطمینانی می‌توانند با اتکا به متغیرهای کلیدی اقتصادی به عنوان چراغ راهنما، از صحت مسیر پیش‌روی اطمینان حاصل کنند. همچنین با چراغ راه قرار دادن متغیرهای اقتصادی می‌توان از عوارض سیاستگذاری غلط نیز در امان بود.

در این گزارش با بهره‌گیری از مدل اقتصادسنجی VAR، به بررسی آینده اقتصاد ایران در قالب سه سناریو «ادامه روند فعلی»، «تشدید تحریم‌ها» و «لغو تحریم‌ها» پرداخته است. این پژوهش که سعی دارد تصویری از سال آینده اقتصاد ایران ترسیم کند، با استفاده از داده‌های قبل از جنگ ۱۲ روزه انجام شده است. بااین‌حال نتایج استخراج شده می‌تواند گویای نقش پررنگ تحریم‌ها در اقتصاد سال آینده کشور داشته باشد. سناریوی «لغو تحریم‌ها» حالتی است که مذاکرات منجر به لغو تمامی تحریم‌های اقتصادی ایران و افزایش فروش نفت شود. در سناریوی «تشدید تحریم» حالتی در نظر گرفته شده که تحریم‌ها به‌صورت هوشمندانه و پویا در تمامی کانال‌های فروش نفت و واردات سرمایه، نقل‌وانتقالات مالی و حتی ورود تکنولوژی به کشور

اقتصاد ۱۴۰۵ در سه سناریو

🗣 **مریم لطفی** – چشم‌انداز اقتصاد سال ۱۴۰۵ در سه سناریوی لغو تحریم‌ها، ادامه وضع موجود و تشدید تحریم‌ها ترسیم شد. مطابق گزارش بازوی پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری، در بهترین سناریوی ممکن، نرخ رشد اقتصادی از ۸درصد فراتر خواهد رفت و نرخ تورم به زیر ۳۰درصد کاهش می‌یابد. میزان دستمزدها نیز بر آورد شده است.

اعمال شود. سناریوی «ادامه روند فعلی» حالتی است که در تحریم‌ها تغییر خاصی رخ ندهد و روند فعلی ادامه پیدا کند و به‌عبارت‌دیگر شوک جدیدی به اقتصاد وارد نشود.

پیش‌بینی ثبات تورمی در سال ۱۴۰۵
بررسی روند نرخ تورم نشان می‌دهد این شاخص بعد از خروج آمریکا از برجام اوج گرفت به‌طوری‌که از سال ۱۳۹۹ تا سال ۱۴۰۲ اقتصاد ایران تورم بالاتر از ۴۰ درصد را هرسال تجربه کرده است. در سال ۱۳۹۷ اخبار خروج آمریکا از برجام موجب افزایش انتظارات تورمی و در نتیجه شوک تورمی شد. در سال‌های بعد، همه‌گیری کرونا رکود تورمی را به روند تورم کشور اضافه کرد. برای سال‌های بعد از ۱۴۰۰، شوک‌های تورمی وارد شده به اقتصاد تخلیه شده و تورم روند نزولی پیدا کرده است. بر این اساس تورم در سال ۱۴۰۳ حدود ۲۵ درصد محاسبه شده که در ادامه روند کاهش‌ی بعد از همه‌گیری کرونا است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد،

در صورت تشدید تحریم‌ها نرخ تورم سال ۱۴۰۵ می‌تواند به حدود ۳۹ درصد برسد. چرا که به عقیده کارشناسان، ظرفیت تورم اقتصاد از ناحیه تحریم تا حد زیادی اشغال شده و حتی در سناریوی بدبینانه برای سال آینده سطح تورم به بالاتر ۴۰ درصد نخواهد رسید. در مقابل، سنناریوی خوش‌بینانه پایین‌ترین نرخ تورم را برای سال ۱۴۰۵ متصور است و پیش‌بینی می‌کند که نرخ تورم می‌تواند به پایین‌تر از ۳۰ درصد کاهش یابد. بررسی‌ها نشان می‌دهد اگر شرایط اقتصادی و سیاسی به منوال قبل از جنگ پیش می‌رفت، نرخ تورم در سال ۱۴۰۵ در حدود ۳۰ درصد برآورد می‌شد. در مجموع نرخ تورم در ایران تا حد زیادی در تحولات سیاسی و اقتصادی پیش رو، به ویژه در زمینه تحریم‌ها، بستگی دارد و سناریوهای مختلف می‌توانند پیامدهای متفاوتی بر سطح قیمت‌ها در کشور داشته باشند اما نوسانات تورم حداقل در سال پیش رو، بازه محدودی خواهد داشت و احتمالا شوکی قابل توجه در نرخ تورم رخ نخواهد داد.

رشد پایدار نیازمند لغو تحریم‌هاست
بررسی روندها نشان می‌دهد، رشد اقتصادی طی سال‌های اخیر روند پرفراز و نشیبی داشته است. رشد اقتصادی ایران که در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ به‌شدت کاهش‌یافته بود، پس از پایان همه‌گیری کرونا و باوجود تحریم‌های شدید، با افزایش روبه‌رو شد. به نظر می‌رسد این رشد را می‌توان تلاش اقتصاد برای بازگشت به مسیر بلندمدت خود دانست که با بکارگیری ظرفیت‌های بلااستفاده ناشی از دوره رکود انتهای دهه ۹۰ محقق شده است. با این وجود، رشد اقتصادی کشور طی سال‌های بعد از ۱۴۰۰ روند کاهش‌ی پیدا کرده است. طی این سال‌ها همواره کارشناسان تأکید کرده‌اند که رشد پایدار نیازمند فراهم آمدن بسترهای اساسی همچون لغو تحریم‌ها است.

پژوهش انجام شده توسط بازوی پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری بیان می‌کند در حالت لغو تحریم‌ها، رشد اقتصادی در سال آینده به حدود ۸.۲۴ تا ۸.۳ درصد خواهد رسید که ناشی از افزایش دسترسی به منابع مالی بین‌المللی، بازگشت سرمایه‌گذاران، رشد صادرات نفت و غیرنفتی و بهبود فضای کسب‌وکار است. این رشد چشمگیر مشابه تجربه گشایش اقتصادی سال ۱۳۹۵ است و باعث جهش تولید و رشد سریع اقتصاد خواهد شد.

در سنناریوی تشدید تحریم‌ها، رشد اقتصادی در سال آینده به حدود ۲.۲۱ درصد کاهش می‌یابد. در این شرایط، همراه با کاهش درآمد‌های ارزی، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی محدودتر می‌شود و احتمال رکود، کاهش اشتغال و افت سرمایه‌گذاری زیاد است. همچنین خشکسالی و ناترازی برق باعث کاهش رشد بخش کشاورزی و صنعت خواهد شد. در سناریو میانه با همان ادامه روند فعلی، رشد اقتصادی حدود ۲.۶۹ تا ۳.۱ درصد پیش‌بینی شده که تفاوت چندانی با تشدید تحریم‌ها ندارد و رشد کند و ناپایداری را نشان می‌دهد. در نتیجه پژوهش بیان می‌کند، تحریم‌ها و مشکلات داخلی مانند خشکسالی و ناترازی برق مانع رشد پایدار هستند و تنها در صورت رفع تحریم‌ها اقتصاد ایران می‌تواند به امکان رشد قابل‌توجه و بهبود واقعی دست یابد.

یکی از پایه‌های اصلی حرکت در مسیر رشد اقتصادی شاخص تشکیل سرمایه ثابت است. این شاخص تا حد زیادی نمایانگر وضعیت سرمایه‌گذاری در کشور است. این پژوهش بیان می‌کند، درصورتی‌که روند قبل از جنگ ادامه‌دار می‌شد، تشکیل سرمایه ثابت در اقتصاد ایران با شیبی ملایم به رشد خود ادامه می‌داد و در سال ۱۴۰۵ به حدود ۲۹۱ هزار میلیارد تومان می‌رسید؛ بنابراین بدون تغییرات اساسی در شرایط اقتصاد ایران قبل از جنگ ۱۲ روزه، رشد سرمایه ثابت بسیار محدود بوده و روند سرمایه در کشور نمی‌توانست به عنوان محرک رشد اقتصادی عمل کند.

در سناریوی تشدید تحریم‌ها تشکیل سرمایه ثابت همچون تمام سال‌های دهه ۹۰ با روند کاهش‌ی خواهد داشت و در سال ۱۴۰۵ به حدود ۲۶۴ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. این پیش‌بینی حاکی از آن است که افزایش فشارهای تحریمی می‌تواند به‌شدت بر میزان سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران تاثیر منفی بگذارد و منجر به کاهش آن شود. سناریوی لغو تحریم‌ها، چشم‌انداز تا حدی مثبت را برای شاخص تشکیل سرمایه نشان می‌دهد. بر اساس سناریو خوش‌بینانه، با رفع تحریم‌های اقتصادی، میزان سرمایه‌گذاری تا حدی افزایش خواهد یافت و در سال ۱۴۰۵ به حدود ۳۰۳ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. هرچند این میزان رشد همچنان جایگزین وسعت افت تشکیل سرمایه ثابت در سال‌های دهه ۹۰ نخواهد بود و اقتصاد ایران برای رسیدن به شرایط ابتدای دهه ۹۰ نیازمند مبالغ قابل‌توجه جذب سرمایه و رشد اقتصادی است.

وضعیت رشد دستمزدها در سال ۱۴۰۵
بااین‌حال دستمزد در اقتصاد از ابعاد مختلفی دارای اهمیت است. فارغ از این که دستمزد قیمت نیروی کار است و تعادل بازار کار را شکل می‌دهد، دستمزد نشان‌دهنده سطح رفاه است. بر اساس دستمزد، میزان مصرف خانوار و تقاضای کل در اقتصاد مشخص می‌شود. همچنین دستمزد بحثی پیچیده صندوق‌های بازنشستگی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد میانگین دستمزد کل اقتصاد ایران در صورت لغو تحریم‌ها در سال آینده به حدود ۲۹ میلیون تومان در ماه خواهد رسید.

گزارش بازوی پژوهشی صندوق بازنشستگی کشوری بیان می‌کند که رقم ۲۹ میلیون تومان در ماه برای سالال آینده توان ترمیم دستمزد‌ها در اقتصاد کشور در سال اول رفع تمام محدودیت‌ها است. به عبارت دیگر در صورت لغو تمام تحریم‌ها در سال آینده متوسط نرخ دستمزد در کشور ۵۰ درصد افزایش پیدا خواهد کرد. در سنناریو مقابل، یعنی تشدید تحریم‌ها، به نظر می‌رسد رشد دستمزد‌ها سرکوب خواهد شد. به‌طوری‌که پیش‌بینی می‌شود در صورت تشدید تحریم‌ها در سال آینده باوجود تورم بالا، میانگین دستمزد‌ها به ۲۳ میلیون در ماه برسد که به معنی رشد ۵.۵ درصدی است. در حالتی که در روند اقتصادی تغییر خاصی، مانند جنگ ۱۲ روزه رخ نمی‌داد، پیش‌بینی می‌شد متوسط دستمزد‌ها در کشور به حدود ۲۶ میلیون تومان برسد که به معنی رشدی حدود ۴۵ درصد است.

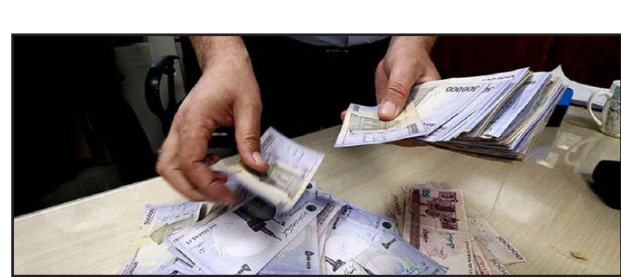
بررسی داده‌های بهره‌وری نیروی کار از سال ۱۳۹۰ و پیش‌بینی سال ۱۴۰۵ نشان می‌دهد، در سناریوی افزایش شدت تحریم‌ها، انتظار کاهش در بهره‌وری نیروی کار وجود دارد. این کاهش می‌تواند ناشی از سرکوب دستمزد، کاهش سرمایه‌گذاری در آموزش و توسعه مهارت‌های نیروی کار و همچنین رکود اقتصادی ناشی از تحریم‌ها باشد. در مقابل، برای سناریوی لغو تحریم‌ها، رشد قابل توجهی در بهره‌وری نیروی کار پیش‌بینی نمی‌شود. به نظر می‌رسد بهره‌وری نیروی کار به دلیل وابسته بودن به سطح دستمزد‌ها تغییرات اندکی دارد. شاید مولفه‌های اثرگذار بلندمدت و سیاست‌های فعالت‌ه بازار کار در بهره‌وری نیروی کار تغییر ایجاد کند. در سنناریوی ادامه روند فعلی، رشدی تدریجی و نسبتا ملایم برای بهره‌وری نیروی کار مشاهده شده است.

دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پول‌شویی و تامین مالی تروریسم، از اقدامات موثر مرکز اطلاعات مالی برای مقابله با پول‌شویی اتباع خارجی در نظام اقتصادی کشور خبر داد. بر اساس داده‌های اعلام شده تاکنون ۵۶ شرکت صوری که اعضای هیات‌مدیره آنها را اتباع خارجی تشکیل می‌دادند با گردش مالی بیش از ۲۳۲ هزار میلیارد تومان شناسایی شده‌اند و این فرایند همچنان ادامه دارد.

این شرکت‌ها عمدتا اتباع خارجی تحت پوشش دهانده که پس از ثبت شرکت، کشور را ترک کرده‌اند. اما شرکت‌ها و حساب‌های بانکی آنها فعال باقی مانده و حتی در برخی پرونده‌های پول‌شویی با تامین مالی تروریسم ظاهر شده‌اند. خانی بر ضرورت اقدام جدی دستگاه‌های متولی در زمینه اجرای کامل قانون مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم تأکید کرد. زیرا عدم اهتمام دستگاه‌های جرایم در اجرای تکالیف قانونی طی سال‌های گذشته باعث شده است که حاکمیت به جای تمرکز بر اقدامات پیشگیرانه، به سمت تقویت دستگاه‌های نظارتی، امنیتی و قضایی با رویکرد پسینی حرکت کند.

این رویکرد منجر به افزایش حجم دستگاه‌های نظارتی و قضایی شده و آنها را به ابزاری برای اصلاح خرابکاری‌های رخ‌داده، تبدیل کرده است.

سرگردانی در بازپرداخت وام

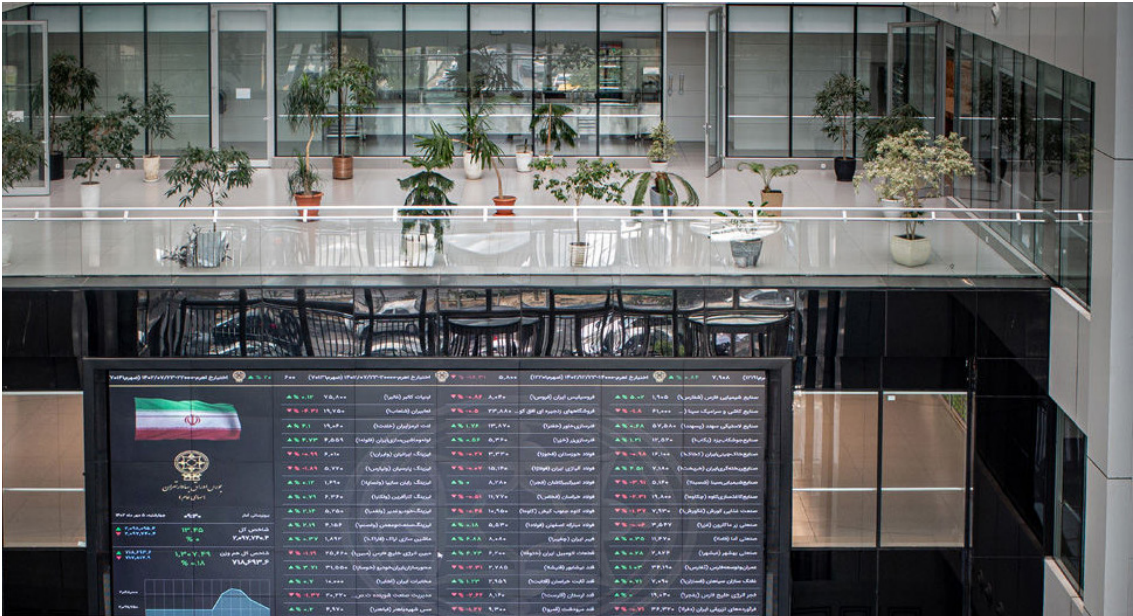
و تیرماه مشمول بخشودگی است.

جنگ بعد از گذشت ۱۲ روز تمام شد. با این حال آثار جنگ همچنان بر تن اقتصاد زخمی ایران نمایان است. ولی به نظر می‌رسد دیگر خبری از همدردی روزه‌های جنگ بانک‌ها با شرایط وام گیرندگان نیست. و فراوانی تعداد اختراهایی که از طرف بانک‌ها به دست تسهیلات گیرندگان رسیده است نشان می‌دهد این وضعیت با نزدیک شدن به روزه‌های پایانی دوره بخشودگی دیرکرد (۳۱ تیر ماه) تشدید شده است. اعلام معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی و بخشنامه این معاونت برای بخشودگی جرایم دیر کرد بانکی نشان می‌دهد که اجرای این طرح به بانک‌ها واگذار شده است، بنابراین بانک‌ها الزامی برای اجرای آن نداشته‌اند.

جریمه‌ها دریافت شد
بررسی‌های «دنایا اقتصاد» نشان می‌دهد تقریبا تمامی بانک‌ها و اپلیکیشن‌های وام‌دهی برای دیرکرد بازپرداخت وام‌ها طی دوره ۶۲ روزه (اول خرداد تا ۳۱ تیر ماه)، جریمه در نظر گرفتند و جریمه را دریافت کردند. حتی بانک‌های دولتی برای وام ازدواج و فرزندآوری و ودیعه مسکن که وام‌های تکلیفی با مبالغ خرد محسوب می‌شوند نیز طی دوره مورد بررسی جریمه دیرکرد بازپرداخت درنظر گرفته‌اند که این موضوع به روشنی از مبلغ قسط مشخص شده برای افراد قابل پیگیری است. به عبارت دیگر تمامی بانک‌ها، دولتی و غیر دولتی، در تعیین و دریافت جریمه برای دیرکرد باز پرداخت یکسان عمل کرده‌اند.

با این حال در موارد دیگر غیر از مبلغ جریمه، تغییراتی در نحوه عمل بانک‌ها وجود داشته است. مثلا اپلیکیشن‌های وام‌دهی جریمه دیرکرد را لحاظ کرده‌اند ولی تقریبا بیشتر آنها این وعده را مشتریان خود داده‌اند که این عدم بازپرداخت به موقع تأثیری در رتبه اعتباری افراد نخواهد داشت. برخی نئو بانک‌ها نیز زمان تنفسی متفاوت با برای

تلاش شاخص برای تثبیت در کانال جدید

فرحناز نعمتی – در ادامه حرکت صعودی بازار سهام، شاخص کل بورس تهران برای هشتمین روز پیاپی با رشد همراه شد تا بار دیگر امید به بازگشت رونق به تالار شیشه‌ای زنده شود.

این شاخص که در روز هجدهم تیرماه تا سطح ۲ میلیون و ۶۳۷ هزار واحدی عقب‌نشینی کرده بود، اکنون با افزایش بیش از ۲۰۰ هزار واحدی در ۸ روز معاملاتی، به رقم ۲ میلیون و ۸۲۸ هزار واحد رسیده است. این رشد معادل ۷.۶۵ درصد بوده و نشان‌دهنده بازگشت تدریجی تقاضا به بازار پس از یک دوره رکود فرسایشی است.

تلاش شاخص برای تثبیت در کانال جدید

بررسی روند حرکتی شاخص در این مدت نشان می‌دهد که بازار به تدریج در حال عبور از فاز بی‌اعتمادی ماه‌های گذشته است.

عملکرد مثبت هم‌وزن پس از یک وقفه ۵۰ روزه

از نکات مهم معاملات روز گذشته، عملکرد بهتر شاخص هم‌وزن نسبت به شاخص کل بود. شاخص هم‌وزن که عمدتاً نمادهای کوچک‌تر و متوسط بازار را نمایندگی می‌کند، پس از مدت‌ها، توانست بازدهی

تیغ دولبه یورو پر قدرت

بازار سرمایه ایران در روزهای پایانی تیرماه، همچنان تحت فشاری است که آغاز آن را می‌توان بازگشایی بازار بعد از آتش‌بس دانست؛ فشارهایی که از دل بحران‌های سیاسی و اقتصادی، بی‌اعتمادی فعالان حقیقی و همچنین نبود چشم‌انداز روشن در سیاستگذاری‌ها نشأت می‌گیرد. از یک‌سو، بریزش شاخص‌ها و خروج سنگین نقدینگی، تصویر روشنی از عمق نگرانی‌ها ارائه می‌دهد و از سوی دیگر، برخی عوامل حمایتی و گزارش‌های مالی نسبتاً مناسب، مانع از سقوط کامل بازار شده‌اند.

سلمان نصیرزاده، تحلیلگر ارشد بازار سرمایه، با استناد به داده‌های رسمی از انتقال مالکیت در بازار، به وجود یک «ترس سیستماتیک» در میان فعالان اشاره می‌کند که حتی سیاست‌های حمایتی هم تاکنون نتوانسته‌اند آن را به‌طور کامل مهار کنند. او از شکل‌گیری یک بازار تورم رکودی با ویژگی‌های منحصربه‌فرد سخن می‌گوید و تأکید می‌کند در چنین فضایی، باید به‌جای تمرکز بر شاخص کل، به بازدهی صنایع توجه کرد.

در مقابل، فاطمه حاجعلی، دیگر تحلیلگر بازار، با رویکردی ترکیبی به بررسی تقلب دور جریان بدبین و خوش‌بین در بازار می‌پردازد. او تأکید دارد که هنوز برای بازگشت اعتماد عمومی، فاصله زیادی وجود دارد، اما برخی نشانه‌ها مانند حمایت سازمان بورس، اخبار مثبت صنایع و تجهیز صندوق‌های حمایتی می‌تواند به شکل‌گیری آرامش نسبی منجر شود. بازار سرمایه ایران روزهای پرابهام و پرریسکی را پشت سر می‌گذارد. از یک‌سو شاخص‌ها از رکود و بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران حکایت دارند و از سوی دیگر، ریسک‌های ژئوپلیتیک همچنان بر سر تصمیم‌گیری‌ها سایه انداخته‌اند. سلمان نصیرزاده، تحلیلگر ارشد بازار سرمایه به تحلیل وضعیت کنونی و چشم‌انداز بازار سهام پرداخته است.

نصیرزاده با اشاره به داده‌های دقیق بازار پس از آتش‌پس اخیر اظهار کرد: «از زمان اعلام آتش‌بس تاکنون، شاهد انتقال مالکیت حقیقی به حقوقی به ارزش ۴۰ هزار میلیارد تومان بوده‌ام؛ عددی که از کل این نوع انتقال در سال ۱۴۰۲ بیشتر است. این موضوع نشان می‌دهد که فعالان حقیقی بازار، به دلیل مخاطرات سیاسی و ریسک‌های ژئوپلیتیک، به‌شدت نگران آینده و به‌نوعی شاهد ترس و بی‌اعتمادی در رفتار آنها هستند».

او در ادامه توضیح داد که معمولاً در بازار سهام، پس از یک دوره فروش وحشت‌زده یا به تحلیل وضعیت کنونی و چشم‌انداز بازار سهام پرداخته است.

بر اساس گزارش‌های اتاق بازرگانی ایران، شاخص مدیران خرید (شاخص) بخش صنعت در خرداد ۱۴۰۴ به ۴۲.۷۱ واحد سقوط کرد که پایین‌ترین سطح از زمان شروع انتشار این داده‌ها از مهر ۱۳۹۹ است. برای مقایسه، در خرداد ۱۳۹۹، در اوج بحران کرونا، این شاخص ۵۶.۸۰ واحد بود که نشان‌دهنده شرایطی به‌مراتب مطلوب‌تر و فعالیت در محدوده خنثی بود. این افت چشمگیر نشان می‌دهد که بنگاه‌های صنعتی در حال حاضر تحت‌فشارهای شدیدی قرار دارند.

عواملی مانند فرسودگی زیرساخت‌ها، محدودیت دسترسی به فناوری به دلیل تحریم‌ها و افزایش نرخ ارز از ۲۷۰۰ تومان در سال ۱۳۹۶ به بیش از ۹۰۰۰ تومان در سال ۱۴۰۳، این وضعیت را تشدید کردند. ادامه این روند می‌تواند به کاهش تولید یا حتی تعطیلی برخی واحدها منجر شود. برای جلوگیری از این پیامدها، اقداماتی مانند بهبود زنجیره تامین، مدیریت بحران انرژی، تقویت دسترسی به مواد اولیه، بازنگری سیاست‌ها و ارزی و حمایت هدفمند از تقاضای داخلی در دستور کار می‌تواند قرار گیرد. بدون اصلاحات ساختاری، سرمایه‌گذاری در بخش صنعت با ریسک‌های جدی مواجه خواهد بود.

از سوی دیگر بورس تهران پس از آتش‌بس میان ایران و اسرائیل با افت شاخص کل، صف‌های فروش سنگین و خروج نقدینگی مواجه شده است. ارزش معاملات خرد به پایین‌تر از ۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده و خروج پول حقیقی در روزهای اخیر، به وقوع پیوسته، می‌تواند ثبات بازار را در میان‌مدت تا حدودی به خطر بیندازد.

روند صعودی اخیر بازار، که در چند روز گذشته مشاهده شده، به نظر موقتی است و نمی‌توان آن را نشانه‌ای از بهبود پایدار دانست. برای سرمایه‌گذاران خرد، کلیت بازار سهام در حال حاضر به دلیل فقدان شفافیت و نوسانات بالا، قابل اعتماد نخواهد بود. تلاش‌های دولت برای حمایت از بازار، مانند تزریق نقدینگی یا طرح‌های بیمه سهام، به دلیل نبود شفافیت و ناکارآمدی، تأثیر چندانی نداشته‌اند. مکانیسم کنونی حمایت که به جای تشویق تحلیل بنیادین و رقابت سالم، به مسابقه‌ای برای ثبت سریع سفارش فروش تبدیل شده، بازار را به سمت یک

محدوده مثبت و ۲۳۲ نماد در محدوده منفی قرار گرفتند. این آمار نشان می‌دهد که توزیع نقدینگی در بازار نسبتاً متوازن بوده است.

ورود پول حقیقی با چاشنی احتیاط

پس از هفته‌ها روند خروج پول از بازار، معاملات روز قبل شاهد ورود ۷۱۸ میلیارد تومان سرمایه حقیقی به بازار بود. این نخستین ورود قابل‌توجه پول حقیقی طی روزهای اخیر محسوب می‌شود و می‌تواند به عنوان نشانه‌ای مثبت تلقی شود، هرچند همچنان نشانه‌های تردید در بازار به قوت خود باقی است. ارزش معاملات خرد که معیار مناسبی برای سنجش دمای بازار تلقی می‌شود، امروز تنها ۴ هزار و ۷۵۲ میلیارد تومان بود. این رقم نسبت به میانگین روزانه سال جاری، افت چشمگیری دارد. بخشی از این افت به علت توقف نمادهای مختلف به دلیل برگزاری مجامع بازمی‌گردد، اما نبود تقاضای قوی در سمت خرید نیز نقش کلیدی دارد. تا زمانی که ارزش معاملات خرد به سطوح بالاتری بازنگردد، نمی‌توان از تثبیت روند صعودی اطمینان یافت.

نرخ ارز در تلاطم خبرها

در بازار ارز، قیمت دلار در انتهای معاملات روز یکشنبه به ۸۶ هزار تومان کاهش یافته بود؛ اما صبح روز گذشته با بازگشایی بازار، دلار مجدداً به کانال ۸۷ هزار تومان بازگشت و در ادامه روز حتی تا ۸۸ هزار تومان هم رشد کرد. این نوسانات عمدتاً تحت تأثیر خبر مذاکرات تازه میان ایران و سه کشور اروپایی بود که در ابتدا با کاهش هیجانی قیمت‌ها همراه شد، اما به سرعت، واکنش معکوس بازار را به همراه داشت. تداوم این وضعیت می‌تواند همچنان بر رفتار معامله‌گران بورسی و انتظارات تورمی تأثیر بگذارد؛ چرا که دلار به عنوان یک متغیر کلیدی، مستقیماً بر سودآوری شرکت‌های صادرات‌محور و نیز تقویت انتظارات سفته‌بازی در بازار سهام اثرگذار است.

افزایش تحرک در بازار طلا و سکه

همزمان با صعود نرخ دلار، بازار طلا نیز با افزایش قیمت روبه‌رو شد. هر گرم طلای ۱۸ عیار روز گذشته، رشد ۱.۵۲ درصدی را ثبت کرد و مجدداً به بالای سطح ۷ میلیون تومان بازگشت. سکه امامی نیز در میانه کانال ۷۸ میلیون تومان معامله شد. همچنین صندوق‌های طلا نیز با ورود پول مواجه شدند. بر اساس داده‌های تجمعی، تا لحظه تنظیم گزارش حدود ۲۳۰ میلیارد تومان پول حقیقی وارد این صندوق‌ها شده است. این موضوع نشان می‌دهد که بخشی از سرمایه‌گذاران با نگاه محافظه کارانه، ترجیح داده‌اند دارایی‌های خود را به ابزارهای مبتنی بر طلا منتقل کنند؛ به‌ویژه در فضایی که ابهام درباره آینده مذاکرات سیاسی و ثبات ارزی همچنان باقی است.

چشم‌انداز کوتاه‌مدت بازار

تحلیلگران معتقدند اگر چه نشانه‌هایی از تغییر فاز بازار قابل مشاهده است، اما تا زمانی که چند مولفه مهم از جمله رشد ارزش معاملات، افزایش پایدار ورود پول حقیقی و تثبیت شاخص‌ها در سطوح جدید فراهم نشود، نمی‌توان از بازگشت واقعی رونق سخن گفت. نکته قابل توجه آن است که در صورت تداوم ورود نقدینگی به صندوق‌های کالایی و بازگشت نمادهای بزرگ به تابلوی معاملات، می‌توان انتظار داشت که در هفته پیش‌رو، بازار به آزمون مهمی برای عبور از مقاومت روانی ۲ میلیون و ۸۵۰ هزار واحدی وارد شود.

بازار سرمایه ایران در روزهای پایانی تیرماه، همچنان تحت فشاری است که آغاز آن را می‌توان بازگشایی بازار بعد از آتش‌بس دانست؛ فشارهایی که از دل بحران‌های سیاسی و اقتصادی، بی‌اعتمادی فعالان حقیقی و همچنین نبود چشم‌انداز روشن در سیاستگذاری‌ها نشأت می‌گیرد. از یک‌سو، بریزش شاخص‌ها و خروج سنگین نقدینگی، تصویر روشنی از عمق نگرانی‌ها ارائه می‌دهد و از سوی دیگر، برخی عوامل حمایتی و گزارش‌های مالی نسبتاً مناسب، مانع از سقوط کامل بازار شده‌اند.

سلمان نصیرزاده، تحلیلگر ارشد بازار سرمایه، با استناد به داده‌های رسمی از انتقال مالکیت در بازار، به وجود یک «ترس سیستماتیک» در میان فعالان اشاره می‌کند که حتی سیاست‌های حمایتی هم تاکنون نتوانسته‌اند آن را به‌طور کامل مهار کنند. او از شکل‌گیری یک بازار تورم رکودی با ویژگی‌های منحصربه‌فرد سخن می‌گوید و تأکید می‌کند در چنین فضایی، باید به‌جای تمرکز بر شاخص کل، به بازدهی صنایع توجه کرد.

در مقابل، فاطمه حاجعلی، دیگر تحلیلگر بازار، با رویکردی ترکیبی به بررسی تقلب دور جریان بدبین و خوش‌بین در بازار می‌پردازد. او تأکید دارد که هنوز برای بازگشت اعتماد عمومی، فاصله زیادی وجود دارد، اما برخی نشانه‌ها مانند حمایت سازمان بورس، اخبار مثبت صنایع و تجهیز صندوق‌های حمایتی می‌تواند به شکل‌گیری آرامش نسبی منجر شود. بازار سرمایه ایران روزهای پرابهام و پرریسکی را پشت سر می‌گذارد. از یک‌سو شاخص‌ها از رکود و بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران حکایت دارند و از سوی دیگر، ریسک‌های ژئوپلیتیک همچنان بر سر تصمیم‌گیری‌ها سایه انداخته‌اند. سلمان نصیرزاده، تحلیلگر ارشد بازار سرمایه به تحلیل وضعیت کنونی و چشم‌انداز بازار سهام پرداخته است.

برجای آن، پیشنهاد می‌کنم فعالان بازار سرمایه، نقشه بازده صنایع را مورد توجه قرار دهند. زیرا عملکرد صنایع مختلف در دوران رکود می‌تواند تفاوت‌های جدی با یکدیگر داشته باشد و استراتژی سرمایه‌گذاری باید بر مبنای همین تفاوت‌ها طراحی شود.»

تعادل شکننده میان امید و تردید

بازار سرمایه در یکی از پرنوسان‌ترین دوره‌های خود قرار گرفته است. فاطمه حاجعلی، تحلیلگر بازار سرمایه، با اشاره به این وضعیت گفت: «ما در وضعیتی هستیم که تقابل دو نگاه در بازار به‌خوبی دیده می‌شود؛ بخشی از سرمایه‌گذاران به‌دلیل ریسک‌های سیاسی و اقتصادی، تصمیم به خروج گرفته‌اند و گروهی دیگر، با دیدی بلندمدت‌تر به فرصت‌های اصلاحی نگاه می‌کنند.» او یکی از عوامل اثرگذار را اخبار پیرامون نرخ خوراک، انرژی صنایع و گزارش‌های میان‌دوره‌ای شرکت‌ها دانست و معتقد است این موارد می‌تواند به عنوان پالس‌های مثبت عمل کرده و خرید مرددها را فعال کند. «در عین حال، تجهیز صندوق‌های تثبیت و توسعه بازار سرمایه، در حفظ سطوح حمایتی مؤثر بوده، اما این روند نیازمند استمرار است.»

با این حال، حاجعلی گفت چالش‌های موجود همچنان سنگین هستند؛ «طی هفته‌های گذشته حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی از بازار خارج شده؛ این رقم نشانه بی‌اعتمادی به‌خوبی دیده می‌شود؛ بخشی از سرمایه‌گذاران به‌دلیل ریسک‌های سیاسی و اقتصادی، تصمیم به خروج گرفته‌اند و گروهی دیگر، با دیدی بلندمدت‌تر به فرصت‌های اصلاحی نگاه می‌کنند.» او یکی از عوامل اثرگذار را اخبار پیرامون نرخ خوراک، انرژی صنایع و گزارش‌های میان‌دوره‌ای شرکت‌ها دانست و معتقد است این موارد می‌تواند به عنوان پالس‌های مثبت عمل کرده و خرید مرددها را فعال کند. «در عین حال، تجهیز صندوق‌های تثبیت و توسعه بازار سرمایه، در حفظ سطوح حمایتی مؤثر بوده، اما این روند نیازمند استمرار است.»

با این حال، حاجعلی گفت چالش‌های موجود همچنان سنگین هستند؛ «طی هفته‌های گذشته حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی از بازار خارج شده؛ این رقم نشانه بی‌اعتمادی به‌خوبی دیده می‌شود؛ بخشی از سرمایه‌گذاران به‌دلیل ریسک‌های سیاسی و اقتصادی، تصمیم به خروج گرفته‌اند و گروهی دیگر، با دیدی بلندمدت‌تر به فرصت‌های اصلاحی نگاه می‌کنند.» او یکی از عوامل اثرگذار را اخبار پیرامون نرخ خوراک، انرژی صنایع و گزارش‌های میان‌دوره‌ای شرکت‌ها دانست که باعث شده شرکت‌ها در گزارش‌های خود با کاهش فروش و سودآوری روبه‌رو شوند؛ «از منظر سیاسی هم، عدم وضوح در مذاکرات و تنش‌های منطقه‌ای، سرمایه‌گذاران را محتاط‌تر کرده است.»

برجای آن، پیشنهاد می‌کنم فعالان بازار سرمایه، نقشه بازده صنایع را مورد توجه قرار دهند. زیرا عملکرد صنایع مختلف در دوران رکود می‌تواند تفاوت‌های جدی با یکدیگر داشته باشد و استراتژی سرمایه‌گذاری باید بر مبنای همین تفاوت‌ها طراحی شود.»

سرمایه‌گذاری در شرایط عدم قطعیت اقتصادی و ژئوپلیتیک ایران

فرآیند غیرشفاف سوق داده است. این وضعیت نه‌تنها اعتماد سرمایه‌گذاران را تضعیف کرده، بلکه ریسک‌های سیستمی را افزایش داده و ثبات بازار را بیش از پیش تهدید می‌کند.
بازار املاک تهران در حال حاضر با چالش‌های جدی مواجه است و چشم‌انداز آن به دلیل فشارهای اقتصادی و سیاسی نزولی است. اگرچه آمار دقیق قیمت مسکن در دسترس نیست، برآوردها نشان می‌دهند که قیمت آپارتمان‌ها در تهران در محدوده ۱۰۰۰ تا ۱۴۰۰ دلار به ازای هر مترمربع قرار دارد. با این حال، سرمایه‌گذاری در آپارتمان‌ها در شرایط کنونی چندان توصیه نمی‌شود.
کاهش شدید قدرت خرید، افت چشمگیر معاملات (طبق گزارش‌های بانک مرکزی، معاملات به یک‌پنجم سطح چند سال اخیر رسیده) و عواملی مانند اخراج نیروی کار خارجی، کمبود انرژی، و فشارهای اقتصادی ناشی از سیاست‌های کلان، تقاضا برای آپارتمان‌ها را به شدت کاهش داده است. شاخص شاخص نیز از رکود عمیق در بخش‌های صنعتی و ساخت‌وساز حکایت دارد، که به کاهش فعالیت‌های عمرانی و تولید مصالح ساختمانی منجر شده است. تداوم این شرایط، به‌ویژه با توجه به بحران‌های زیرساختی مانند کمبود برق و سیاست‌های ناکارآمد، بازار آپارتمان‌ها را در سمت رکودی عمیق‌تر سوق می‌دهد. در مقابل، سرمایه‌گذاری در زمین‌های پایین‌تر از ۲۰۰ مترمربع، به‌ویژه در مناطق پرتقاضای شهری، به دلیل تغییر اخیر ضوابط شهرداری تهران که محدودیت ساخت ۵ طبقه را برداشته و امکان درخواست افزایش طبقه (از ۳ به ۴ یا ۵) را فراهم کرده، همچنان جذاب به نظر می‌رسد. این زمین‌ها می‌توانند ارزش دارایی را در برابر تورم حفظ کنند، هرچند نقدشوندگی پایین آنها نیازمند افق زمانی میان‌مدت است. سرمایه‌گذاران باید پیش از تصمیم‌گیری، عواملی مانند موقعیت جغرافیایی، الزامات قانونی و ریسک‌های اجرایی را به‌دقت تحلیل کنند.

ریسک‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌های زیرساختی

شرکت‌هایی که دارایی‌های آنها به زیرساخت‌ها و تجهیزات فیزیکی وابسته

بورس و بانک

روزنامه در اقتصاد

سه‌شنبه ۳۱ تیرماه ۱۴۰۴ • شماره ۷۲۳۰
www.marzeghtesad.ir

❖ **کاهش تب بازارها پس از تنش**

بازارهای مالی ایران پس از تنش‌های ۱۲ روزه میان ایران و اسرائیل و متعاقب آن آتش‌بس، دستخوش تحولات قابل‌توجهی شدند. موج ناطلمینانی که پیش‌ازین نیز در بازارها وجود داشت، در این دوره به‌شدت تشدید شد و پیامدهای آن همچنان در رفتار سرمایه‌گذاران مشهود است. در هفته‌های اخیر، به دلیل بستنبودن بازارهای مالی در دوران تنش و عدم‌اطمینان از آینده، حجم قابل‌توجه نقدینگی از بازارها خارج شد. در این میان، تجربه تلخ تعطیلی‌ها به سرمایه‌گذاران نشان داد که در شرایط جنگی و ابهام، دارایی به‌اندازه پول نقد در دسترس جذاب نخواهد بود. این موضوع موجب شد تا حتی پس از بازگشایی بازارها، بخش قابل‌توجهی از نقدینگی خارج‌شده به بازارها بازنگردد. از طرفی بازار طلا در این دوره با فراز و نشیب‌های بسیاری مواجه بود.

صندوق‌های طلا که در زمان تنش‌ها بسته شده بودند، پس از بازگشایی با استقبال نسبی مواجه شدند، اما پلت‌فرم‌های معاملاتی طلا همچنان با چالش‌های فنی و عملیاتی دست‌وپنجه‌نرم می‌کنند. در بازار فیزیکی طلا نیز به دلیل تعطیلی‌های موقت، حجم معاملات به‌شدت کاهش یافت. باین‌حال، نقدشوندگی بالاتر این بازار در مقایسه با سایر گزینه‌های سرمایه‌گذاری، آن را به مقصدی جذاب برای سرمایه‌گذاران تبدیل کرد.

در حال حاضر، با کاهش نرخ دلار و افت شاخص جهانی دلار، قیمت طلا در محدوده‌ای متعادل قرار دارد. بازار ارز نیز در این دوره تحت‌تأثیر نوسانات جهانی و داخلی قرار گرفت. کاهش نرخ دلار در بازار جهانی و ثبات نسبی سیاست‌های داخلی، مانع از رشد نرخ ارز به محدوده‌های بالای ۱۰۰ هزار تومان شد. در حال حاضر، دلار در محدوده‌ای متعادل معامله می‌شود و به نظر می‌رسد تا حدودی از التهابات شدید فاصله گرفته است.

بازار سهام ایران پیش از تنش‌ها در موقعیت ارزنده‌ای قرار داشت، اما با شروع بازگشایی افت شاخص کل شدت گرفت. خروج نقدینگی از این بازار تا روزهای پایانی هفته گذشته ادامه داشت، اما از روز چهارشنبه، نشانه‌هایی از بازگشت تعادل به بازار مشاهده شد. تحلیل شاخص دلاری بورس و نسبت قیمت به سود (P/E) نشان می‌دهد که بورس همچنان در محدوده‌ای ارزنده قرار دارد. باین‌حال، ارزندگی به‌تنهایی نمی‌تواند تضمین‌کننده رشد بازار باشد. قیمت‌ها در نهایت توسط عرضه و تقاضا تعیین می‌شوند و ریسک‌های موجود، از جمله سیاستگذاری‌های نامرست، می‌توانند مسیر بازار را تغییر دهند.

یکی از مشکلات برجسته در بازار سهام، عملکرد نامرست صندوق‌های اهرمی است. این صندوق‌ها که در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشتند، به دلیل سازوکارهای نامرکاد، به چالشی برای ثبات بازار تبدیل شدند.

نبود استراتژی‌های مشخص و سیاستگذاری‌های نامرست، ریسک سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها را افزایش داده است. برای بهبود وضعیت، لازم است حداقل الزامات سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران تعریف شود تا اعتماد به بازار بازگردد. همچنین، سرمایه‌گذاران باید استراتژی‌های شخصی مشخصی برای مدیریت ریسک و کاهش زیان‌های احتمالی تدوین کنند.

❖ **آدرس پناهگاه‌های بورسی**

بررسی شاخص «ریسک سیستماتیک» در بورس پس از جنگ ۱۲ روزه نشان می‌دهد تنها ۲ درصد صنایع رفتاری مستقل از شاخص کل داشتند، حال آنکه ۱۰ درصد صنایع بورسی به تنها از بحران عبور کرده‌اند، بلکه به پناهگاه امن سرمایه‌گذاران تبدیل شده‌اند. این یافته‌ها نشان‌دهنده تاب‌آوری این گروه در پس‌اجنگ است.

نیوشا شایان‌پهر: بازارهای مالی همواره به رویادهای غیرمنتظره واکنش نشان می‌دهند، اما نوع و شدت این واکنش‌ها تابعی از ساختار اقتصاد، انتظارات فعالان بازار، و ویژگی‌های درونی هر صنعت است. در ایران با توجه به ساختار اقتصادی نفت‌محور، نقش دولت در اقتصاد و جایگاه ایران در منطقه، هرگونه تنش با ناطلمینانی به سرعت اثر خود را بر تابلوهای بورسی به نمایش می‌گذارد. جنگ ۱۲ روزه میان ایران و اسرائیل، یکی از نمونه‌های بارز تنش‌های ژئوپلیتیکی اخیر بود که در کوتاه‌مدت، شوک روانی قابل‌توجهی به سرمایه‌گذاران وارد کرد. در چنین شرایطی، شناخت ماهیت هر صنعت و میزان حساسیت آن نسبت به شوک‌ها، بیش از پیش اهمیت دارد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد در میان ۵۱ صنعت حاضر در بازار سرمایه، گروه پیمانکاری صنعتی با ضریب بتای منفی، تنها صنعتی بود که در بحبوحه التهاب بازار، خلاف جهت شاخص کل حرکت کرد. این مساله نشان‌دهنده واکنش متفاوت این صنعت به ریسک‌های سیستماتیک و تأثیرگذاری عوامل خاص درون صنعتی آن است. در نقطه مقابل، صنعت بانک‌ها و موسسات اعتباری با ثبت بیشترین بتا، بالاترین هم‌سوپی را با نوسانات شاخص کل داشتند. در چپان مالی، بتا (β) به عنوان یکی از مهم‌ترین سنجه‌های ارزیابی ریسک سیستماتیک شناخته می‌شود. این معیار جایگاهی کلیدی در تحلیل نوسانات بازار داشته و به سرمایه‌گذاران این امکان را می‌دهد تا واکنش صنایع یا شرکت‌های مختلف را نسبت به تحولات کلی بازار ارزیابی کنند. بتا نشان می‌دهد که بازدهی یک صنعت یا نماد تا چه میزان با بازدهی کل بازار همبستگی داشته و هنگام تحرک شاخص کل، دارایی به چه میزان در همان جهت یا خلاف آن حرکت خواهد کرد.

روزنامه در اقتصاد

سه‌شنبه ۱۰ آتیر ۱۴۰۵
شماره ۷۲۳۰
www.marzeghtesad.ir

♥ دست خالی زارع برای فصل جدید
فصل جدید برای باشگاه ملوان در شرایطی کاملاً متفاوت نسبت به فصل گذشته آغاز می‌شود. این تیم که سال گذشته توانسته بود عملکرد قابل توجهی در لیگ برتر از خود نشان دهد و راهی فینال حذفی شود، حالا با چالشی بزرگ روبه‌رو است؛ جدایی چند بازیکن کلیدی که می‌تواند ساختار تیم را دستخوش تغییرات کند. جدایی قطعی بازیکنان باتجربه‌ای همچون حبیب فرعیاسی، سامان فلاح، امید نورافکن، محمد عمری، سامان تورانین، قائم اسلامی خواه و رضا غندی‌پور، به‌علاوه احتمال جدایی رضا جعفری و چند بازیکن دیگر، شکل و ترکیب تیم ملوان را به کلی تغییر خواهد داد. این موضوع نگرانی‌هایی را برای هواداران و کادرفنی به وجود آورده است، چرا که بدون جذب جایگزین‌های مناسب، احتمالاً تیم وارد دوران آزمون و خطا خواهد شد. شهر انزلی چشم‌انتظار تحرکات باشگاه در نقل و انتقالات است و امید می‌رود با شروع تمرینات، باشگاه ملوان مذاکرات جدی‌تری با بازیکنان جدید انجام دهد تا تیم بتواند با ترکیبی متوازن‌تر و آماده‌تر وارد فصل جدید شود. این اتفاق برای طرفداران و کادرفنی ملوان حیاتی است، زیرا موفقیت در فصل جدید نیازمند توازن بین تجربه و جوانی است و بدون جذب بازیکنان کلیدی، مسیر دشواری در انتظار تیم خواهد بود.

.....

♥ سرمربی برزیلی مدنظر استقلال به عنوان سرمربی جدید وتوریا انتخاب شد.
وتوریا پس از جدایی تیاگو کارپینی، رسماً فابیو کارلیه را به عنوان سرمربی جدید خود معرفی کرد. کارلیه مربی باتجربه ۵۱ ساله، قرار است روز پنجشنبه به سالوادور برسد و اولین بازی خود را روز شنبه مقابل اینترناسیونال در سیزدهمین هفته از مسابقات لیگ برزیل روی نیمکت تیم جدیدش تجربه کند.

کارلیه با سلیقه مربیگری در باشگاه‌هایی در برزیل، ژاپن و عربستان، تجربه زیادی دارد. رزومه چشمگیر او شامل رساندن کورینتیانس به عنوان قهرمانی برزیل در سال ۲۰۱۷ و کسب قهرمانی سری B با سانتوس در سال ۲۰۲۴ است. استقلال تهران پیش از عقد قرارداد با ساپستو قصد داشت با کارلیه برای حضور در ایران توافق کند.

.....

♥ بازیکن سابق استقلال در لیگ یک سرمربی شد
کیانوش رحمتی، بازیکن سابق استقلال هدایت تیم شهرداری نوشهر در لیگ آزادگان را بر عهده گرفت. کیانوش رحمتی، پیشکسوت فوتبال و بازیکن سابق استقلال به عنوان سرمربی جدید تیم شهرداری نوشهر انتخاب شد. رحمتی در سال‌های گذشته در کادرفنی تیم‌های مختلفی حضور داشته و سابقه مربیگری در نساجی مازندران، سایپا و استقلال را در کارنامه دارد. شهرداری نوشهر فصل گذشته با هدایت رضا ربیعی با ۴۶ امتیاز در جایگاه هشتم جدول لیگ آزادگان قرار گرفت.

.....

♥ سادیو مانه در النصر ماندنی شد
باشگاه النصر قصد فروش سادیو مانه را ندارد و این مهاجم سنگالی فصل بعد هم با پیراهن النصر به میدان خواهد رفت. سادیو مانه در تابستان سال ۲۰۲۳ با جدایی از بایرن مونیخ پیراهن النصر عربستان را برتن کند. مانه در فصل نخست حضورش در النصر نمایش ناامید کننده‌ای داشت به طوری‌که تا آستانه جدایی از تیم و حضور در لیگ ترکیه پیش رفت. اما این مهاجم سنگالی در فصل دوم حضور در النصر عملکرد بسیار خوبی داشت و بهترین بازیکن تیم بعد از کریستیانو رونالدو بود. گمانه زنی‌ها درباره جدایی مانه از النصر زیاد بود اما رسانه‌های عربستانی تأکید کردند که باشگاه النصر این بازیکن را نخواهد فروخت.

طبق اعلام سایت اسپورت عربستان سادیو مانه یک سال دیگر با النصر قرارداد دارد و به همین خاطر باشگاه قصد فروش این بازیکن را ندارد و او به حضورش در النصر ادامه خواهد داد. باشگاه النصر با ژرژ ژسوس برای جایگزینی پیولی به توافق نهایی رسیده است و قرار است که این سرمربی پرتغالی هدایت النصر را برعهده بگیرد.

.....

♥ مذاکره باشگاه استقلال با دروازه بان خارجی؛ جدایی حسینی قطعی شده است؟
باشگاه استقلال در حال مذاکره با یک دروازه خارجی برای حضور در این تیم است. با وجود این که باشگاه استقلال با امید فرعیاسی دروازه بان فصل گذشته ملوان قرارداد امضا و از وی رونمایی کرد، اما مذاکره با یک دروازه بان خارجی دیگر در دستور کار مدیران این باشگاه قرار دارد. با تأیید سخنگوی باشگاه استقلال نام یک دروازه بان خارجی در فهرست ساینپتو قرار دارد و مسئولان باشگاه در حال مذاکره با وی هستند. این در حالی است که به گفته سخنگوی باشگاه مذاکرات با سیدحسین حسینی کاپیتان آبی پوشان مثبت نبوده و طرفین به توافق نرسیده‌اند. با این شرایط باید دید حسینی از استقلال جدا خواهد شد یا مثل فصول گذشته این کش و قوس برای بالا بردن قیمت قرارداد است و او همچنان در این تیم خواهد ماند.

استراتژی پیاتزا هفته دوم جواب داد
عطایی معتقد است: «ملی پوشان والیبال ایران اگرچه در هفته اول خیلی خوب کار نکردند اما در هفته دوم و سوم عالی بودند. بازی با امریکا خیلی خوب بودیم، در بازی با اوکراین هم که به اعتقاد بنده یکی از بهترین و باکیفیت‌ترین تیم‌های اروپایی حاضر در این دوره از مسابقات بود، ما عالی بودیم و نتیجه گرفتیم. فکر می‌کنم اگر مثل بازی با بلغارستان که بی‌تظیر در زمین بازی حاضر شدیم و این تیم خوب و باکیفیت را در زمین مسابقه دست و پا بسته کردیم ظاهر می‌شدیم، می‌توانستیم از آلمان عبور کرده و قطعاً به مرحله نهایی صعود کنیم. اما این اتفاق رخ نداد تا ما در عین شایستگی نتوانیم به دور نهایی لیگ ملت‌ها برویم. به نظرم نباید مقابل آلمان ترکیب تیم را تغییر می‌دادیم. اما این اتفاق رخ داد تا ما ناکام این میدان باشیم. اما با کسب ۳ برد و یک باخت در هفته دوم عالی بود و توانستیم با داشتن یک استراتژی عالی در این هفته نتیجه دلخواه را کسب کنیم. حق چینی‌ها نبود که به دور نهایی بروند. ما بازی به بازی بهتر شدیم و به نظرم این نتیجه یک تفکر فنی مثبت، درست و کارآمد است. همچنین بیانگر حمایت ایده‌آلی است که تیم پشتیبانی یعنی مدیریت فدراسیون و رسانه‌ها از والیبال ایران در این رویداد داشتند.»

توپ‌های برگشتی ، مشکل عمده
عطایی می‌گوید: «قطعاً یکی از مشکلات و نقایص ما در لیگ ملت‌ها که باعث ناکامی و شکست ما در بازی‌ها می‌شد، توپ‌های برگشتی بود. ما در هفته اول در دفاع مشکل داشتیم، اما دریافت‌هایمان عالی بود و در سروس هم بسیار خوب بودیم اما رفته‌رفته بهتر شدیم و خصوصاً در دفاع پرتعدادتر و منسجیم عمل کردیم ولی در امتیازگیری از توپ‌های برگشتی مشکل اساسی داشتیم که این موضوع را هم حتماً باید بررسی کرد. به هرروی باید گفت کسب عنوان هشتمی در لیگ ملت‌های جهان آن هم در نخستین تورنمنت رسمی که پیاتزا هدایت فنی تیم را بر عهده داشت اتفاق بسیار خوب و امیدوار کننده‌ای است.»

برای عبور از مرحله حذفی در جهانی نیاز به برنامه داریم
عطایی در پایان اشارهای هم به رقابت‌های جهانی فیلیپین که پیش روی ما است و شهریورماه قرار است در این کشور برگزار شود دارد: «ببینید حقیقتش این است که در دور مقدماتی رقابت‌های جهانی فیلیپین ما برای صعود مشکل خاصی نداریم چون قرعه آسانی داریم و می‌توانیم فیلیپین، مصر و تونس را شکست دهیم. اما چون این تیم‌ها در رنکینگ جهانی پایین‌تر از ما هستند بعید است بتوانیم امتیازی بیشتر از ۲۰ را بدست آوریم. نهایتاً با این شرایط در دور دوم به تیم‌های رنک یک دنیا مثل برزیل، فرانسه، لهستان و... می‌خوریم که اگر برای عبور از آنها برنامه نداشته باشیم مثل ادوار قبل نباید توقع صعود و کسب نتایج شگفت‌انگیز داشته باشیم. این نسل والیبال ما نسل عالی و توانمندی است، اما کلاً من از قدیم هم با استفاده از واژه (نسل طلایی) مشکل داشتم زیرا معتقدم این ماجرا جفا است در حق بازیکنان توانمند حال حاضر. چون با استفاده از این واژه و اصطلاحات، به باقی بازیکنان جفا می‌کنیم. این قبول که ما در نسل گذشته چند بازیکن عالی و درجه یک داشتیم که بازنشسته شدند اما الان شک ننکید نفراتی که جایگزین شدند هم جوان هستند و هم با سن و سال کمی که دارند در بالاترین سطح والیبال جهان توپ می‌زنند. پس بهتر است بی‌خیال استفاده از واژه نسل طلایی یا چیزی شبیه به این شویم. آینده والیبال ایران روشن است، اما به شرطی که نه به بردهای خود مغرور شویم، نه از باخت‌های خود ناامید. بلکه حرفه‌ای باشیم و با درس گرفتن از ناکامی‌ها در مسیر روشنی که قرار گرفتیم با اعتماد به داشته‌های ناب خود محکم‌تر از قبل حرکت کنیم.»

برنامه هر مرحله نهایی لیگ ملت‌های والیبال حسرت شاگردان پیاتزا
با اتمام مسابقات گروهی، برنامه مرحله نهایی لیگ ملت‌های والیبال مشخص شد. با برگزاری آخرین مسابقه هفته سوم بین تیم‌های اسلونی و صربستان هشت تیم راه یافته به این رقابت‌ها معرفی شدند. در بازی آخر که رقابت نفسگیری بین صربستان و اسلونی برگزار شد تیم اسلونی سه بر دو به برتری رسید تا هم‌امتیاز با ایران در رده هفتم قرار بگیرد و راهی مرحله حذفی شود. ایران و اسلونی هر دو ۱۹ امتیازی بودند اما تیم اسلونی به دلیل داشتن هفت برد راهی مرحله نهایی شد و تیم ایران با ایستادن در رده هشتم از این مسابقات حذف شد. در بازی‌های حذفی مرحله یک چهارم نهایی، حساس‌ترین بازی بین تیم‌های ژاپن و لهستان برگزار می‌شود که در رده‌های چهارم و پنجم دور مقدماتی قرار گرفتند. برزیل صدرنشین به مصاف چین میزبان می‌رود، فرانسه با اسلونی دیدار می‌کند و کوبا برابر ایتالیا قرار می‌گیرد.

برنامه بازی‌های یک چهارم نهایی

۸ مرداد:

ژاپن – لهستان

برزیل – چین

۹ مرداد:

ایتالیا – کوبا----- فرانسه – اسلونی

تیم ملی فوتبال زنان ایران، تحت هدایت مرضیه جعفری موفق شد با اقتدار جواز حضور در مرحله نهایی جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶ را کسب کند. این دستاورد ارزشمند، در میان سکوت خبری و بدون هیاهوی معمول صعودهای ورزشی، رقم خورد. جعفری با تکیه بر تیمی جوان، آماده و منضبط، در مسابقه حساسی مقابل اردن با یک پیروزی قاطع به عنوان تیم نخست گروه راهی مرحله نهایی این رقابت‌ها شد. اکنون، در حالی که تیم ملی زنان ایران خود را برای حضور در یکی از مهم‌ترین رویدادهای قاره‌ای آماده می‌کند، سؤالی اساسی در محافل فوتبال زنان مطرح شده است: سرنوشت نیمکت تیم ملی چه خواهد شد؟

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

گولسیانی تنها اسمی که به‌خاطر می‌ماند

پرسپولیس در تاریخ خود و در مجموعه بازیکنان خارجی خود کمتر مدافع میانی جذب کرده و غالباً در خط میانی و خط حمله اقدام به جذب بازیکن کرده اما می‌توان با صراحت گفت، باشگاه غالباً در این خصوص به هدف نزده یا به عبارت دیگر تیم از این انتخاب‌ها ضرر کرده است. اولین مدافع میانی که به ایران آمد، ایلیا پرسکی مقدونیه‌ای بود که در سال ۱۳۸۲ پرسپولیسی شد اما کمتر کسی از او چیزی در خاطر دارد چرا که یک مدافع کاملاً متوسط بود. این مدافع کلاً ۱۳بازی برای پرسپولیس انجام داد.یک سال بعد کارلوس ریومرا و خوزه آنتونی تورس دو مدافع پانامایی ناگاه سر از تیم پروین درآوردند که فقط یکی از آنها یک بازی انجام داد و هر دو بازیکن به شکل عجیبی ناپدید شدند.دوره اول مدیریت محمدحسن انصاری‌فر و حضور مصطفی دزیری در رأس کادر فنی، ژاک الونگ الونگ کامرونی به‌عنوان هافک دفاعی به پرسپولیس آمد اما در کمبود مدافع بارها در نقش مدافع میانی بازی کرد و بد هم نبود. در همان مقطع پرسپولیس یک مدافع میانی سوری به نام طارق جبان هم داشت که بازیکنی کاملاً متوسط و پایین‌تر از سطح بازیکنان داخلی بود که اخیراً در نقش مربی تیم ملی کشورش فعالیت می‌کرد. پرسپولیس در دوره ولخرجی‌های بعد از قهرمانی لیگ هفتم هم فرانک آنسو اهل توگو را خرید اما این بازیکن هم فقط ۱۰بازی برای سرخ‌ها انجام داد چرا که با مصدوم بود یا بیمار. در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ دو مدافع میانی آفریقایی به نام سکو برت و ممدوتال به پرسپولیس آمدند که تقریباً در حد جافعه بودند.اولی را علی دایی و دومی را حمید استیلی انتخاب کرد اما یکی فقط عیازی و دومی ۱۰بازی برای سرخ‌ها انجام دادند و جدا شدند. بعدتر و حدود چهار سال بعد در اولین فصلی که برانکو تیم پرسپولیس را بست، وی لوکا ماریچ کروات را به خدمت درآورد که بازیکن بدی نبود اما کیفیت جالبی هم نداشت. ماریچ ۲۱بازی برای پرسپولیس انجام داد و عمر حضورش بیشتر از یک فصل نبود. بدترین خرید مدافعان خارجی در همان مقطع و دوره مدیریت علی‌اکبر طاهری اتفاق افتاد که آنتونی گولچ کروات- استرالیایی با قیمتی قابل توجه به پرسپولیس آمد اما برانکو به او میدان نداد و خیلی زود جدا شد و غرامتی سنگین گرفت.

پرسپولیس در تاریخ خود و در مجموعه بازیکنان خارجی خود کمتر مدافع میانی جذب کرده و غالباً در خط میانی و خط حمله اقدام به جذب بازیکن کرده اما می‌توان با صراحت گفت، باشگاه غالباً در این خصوص به هدف نزده یا به عبارت دیگر تیم از این انتخاب‌ها ضرر کرده است. اولین مدافع میانی که به ایران آمد، ایلیا پرسکی مقدونیه‌ای بود که در سال ۱۳۸۲ پرسپولیسی شد اما کمتر کسی از او چیزی در خاطر دارد چرا که یک مدافع کاملاً متوسط بود. این مدافع کلاً ۱۳بازی برای پرسپولیس انجام داد.یک سال بعد کارلوس ریومرا و خوزه آنتونی تورس دو مدافع پانامایی ناگاه سر از تیم پروین درآوردند که فقط یکی از آنها یک بازی انجام داد و هر دو بازیکن به شکل عجیبی ناپدید شدند.دوره اول مدیریت محمدحسن انصاری‌فر و حضور مصطفی دزیری در رأس کادر فنی، ژاک الونگ الونگ کامرونی به‌عنوان هافک دفاعی به پرسپولیس آمد اما در کمبود مدافع بارها در نقش مدافع میانی بازی کرد و بد هم نبود. در همان مقطع پرسپولیس یک مدافع میانی سوری به نام طارق جبان هم داشت که بازیکنی کاملاً متوسط و پایین‌تر از سطح بازیکنان داخلی بود که اخیراً در نقش مربی تیم ملی کشورش فعالیت می‌کرد. پرسپولیس در دوره ولخرجی‌های بعد از قهرمانی لیگ هفتم هم فرانک آنسو اهل توگو را خرید اما این بازیکن هم فقط ۱۰بازی برای سرخ‌ها انجام داد چرا که با مصدوم بود یا بیمار. در سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ دو مدافع میانی آفریقایی به نام سکو برت و ممدوتال به پرسپولیس آمدند که تقریباً در حد جافعه بودند.اولی را علی دایی و دومی را حمید استیلی انتخاب کرد اما یکی فقط عیازی و دومی ۱۰بازی برای سرخ‌ها انجام دادند و جدا شدند. بعدتر و حدود چهار سال بعد در اولین فصلی که برانکو تیم پرسپولیس را بست، مرد پرتغالی استقلال را ترک خواهد کرد، در حالی که روحیات ساپینتو با چنین رفتاری سازگار نیست. منابع خبری نزدیک به استقلال در واکنش به خبر جدایی ساپینتو به صراحت اعلام کردند، او هیچ قصدی برای جدایی از آبی‌ها ندارد بلکه با اولتیماتوم اخیر قصد داشت به مدیران تیم هشدار دهد که در تصمیم‌گیری خود تعجیل کنند.

وگرنه بقیه تیم فقط باید روی تمرینات تمرکز کنند چرا که ساپینتو به خوبی می‌داند اگر در آتش این حواشی هیزم ریخته شود، این آتش در وهله اول دامن خود و تیمش را خواهد گرفت؛ درست مثل لیگ بیست و دوم که ۸ ماه تعویق مطالبات را به خوبی مدیریت کرد و در طوفان آن مقطع ایستاد و نه تنها به بازیکنانش حق مداخله نداد بلکه با هدایت کشتی استقلال در جوی ناآرام، فصل را نسبتاً خوب به پایان رساند.

بعد از عصبانیت ساپینتو برخی جریان‌های خبری با سوءاستفاده از این فضا ادعا کردند اگر روحیات ساپینتو به همین منوال ادامه پیدا کند، مرد پرتغالی استقلال را ترک خواهد کرد، در حالی که روحیات ساپینتو با چنین رفتاری سازگار نیست. منابع خبری نزدیک به استقلال در واکنش به خبر جدایی ساپینتو به صراحت اعلام کردند، او هیچ قصدی برای جدایی از آبی‌ها ندارد بلکه با اولتیماتوم اخیر قصد داشت به مدیران تیم هشدار دهد که در تصمیم‌گیری خود تعجیل کنند.

۱۰ سال با دنیا فاصله داریم

✎ عرفان حمیدی – اگر چه تیم ملی والیبال ایران با هدایت فنی سرمربی نامدار و خوشفکر ایتالیایی خود(روبرتو پیاتزا) در عین شایستگی نتوانست به مرحله نهایی لیگ ملت‌های والیبال جهان صعود کند.

اگر چه تیم ملی والیبال ایران با هدایت فنی سرمربی نامدار و خوشفکر ایتالیایی خود(روبرتو پیاتزا) در عین شایستگی نتوانست به مرحله نهایی لیگ ملت‌های والیبال جهان صعود کند اما کسب رتبه هشتم جهان در بین ۱۸ تیم قدرتمند و نامدار در دنیای حرفه‌ای والیبال ثابت کرد که والیبال ایران بعد از مدتی فاصله گرفتن از اوج، دوباره به جمع مدعیان جهانی این رشته مهیج و پرطرفدار تویی دنیا بازگشته است. بر همین اساس و باتوجه به عملکرد امیدوارکننده بچه‌های شایسته والیبال ایران سراغ بهروز عطایی سرمربی پیشین تیم ملی رفتم که خصوصاً به سلیقه هدایت فنی اغلب ستاره‌های ملی‌پوش حال حاضر کشورمان را در سال‌های گذشته داشته است تا از زبان او بازی‌ها و عملکرد ملی‌پوشان والیبال کشورمان را در لیگ ملت‌های والیبال جهان با هدایت فنی پیاتزا را آنالیز و تحلیل کنیم.

مثل سنوات قبل هفته اول را خوب استارت نزدیم
بهروز عطایی سرمربی سابق تیم ملی والیبال کشورمان با بیان این مطلب که ملی‌پوشان والیبال کشورمان مثل ادوار گذشته نتوانستند لیگ ملت‌ها را با قدرت استارت بزنند در این خصوص می‌گوید: «این اولین تورنمنت رسمی بود که تیم ملی والیبال ایران با سرمربی خارجی خود یعنی روبرتو پیاتزا در لیگ ملت‌های والیبال جهان عملکرد فنی‌اش محک می‌خورد. فکر می‌کنم تقریباً پیاتزا ۲۰ روز به صورت جدی و از نزدیک با بچه‌های تیم ملی قبل از شروع این رویداد تمرین کرد و یک بازی تدارکاتی هم با صربستان داشتیم که نیت سرمربی تیم بررسی و محک توانمندی بچه‌های ملی‌پوش کشورمان بود. معتقدم پیاتزا در دو ترکیب متفاوت مقابل صربستان به میدان رفت تا بتواند در بازی‌های اصلی خود به ترکیب و استخوان‌بندی اصلی برسد و ظرفیت بازی بازیکنانش را بدست آورد. اما متأسفانه ما در هفته نخست از لیگ ملت‌ها مثل همان سنوات قبل و ادوار گذشته نتوانستیم خوب و بسا اعتماد به نفس بالا در زمین بازی حاضر شده و بازی‌هایمان را محکم استارت بزنیم. اما رفته‌رفته هرچه جلو رفتم شرایط و هماهنگی بچه‌های ما بیشتر از قبل شد و ترکیب اصلی هم بهتر از قبل دست پیاتزا آمد. قطعاً

تیم ملی فوتبال زنان ایران، تحت هدایت مرضیه جعفری موفق شد با اقتدار جواز حضور در مرحله نهایی جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶ را کسب کند. این دستاورد ارزشمند، در میان سکوت خبری و بدون هیاهوی معمول صعودهای ورزشی، رقم خورد. جعفری با تکیه بر تیمی جوان، آماده و منضبط، در مسابقه حساسی مقابل اردن با یک پیروزی قاطع به عنوان تیم نخست گروه راهی مرحله نهایی این رقابت‌ها شد. اکنون، در حالی که تیم ملی زنان ایران خود را برای حضور در یکی از مهم‌ترین رویدادهای قاره‌ای آماده می‌کند، سؤالی اساسی در محافل فوتبال زنان مطرح شده است: سرنوشت نیمکت تیم ملی چه خواهد شد؟

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بر اساس شنیده‌ها، قرارداد مرضیه جعفری با فدراسیون فوتبال، تا پایان مرحله انتخابی جام ملت‌های آسیا اعتبار داشته، هرچند که فدراسیون هم مدت زمان قرارداد جعفری را اعلام نکرده بود و هنوز هم در خصوص این موضوع از سوی فدراسیون چیزی اعلام نشده است. این ابهام در شرایطی وجود دارد که تیم ملی برای آمادگی هر چه بهتر جهت حضور در مرحله نهایی، نیازمند برنامه‌ریزی فوری و دقیق است و انتخاب سرمربی به عنوان نخستین گام در این مسیر، از اهمیت بسزایی برخوردار است.

